

Petr Macek osmdesátiletý

13.5.2024 - Jan Štefan | Evangelická teologická fakulta UK

21. května 2024, v úterý svatodušního týdne, oslaví své osmdesáté narozeniny český evangelický theolog Petr Macek.

V devatenácti letech vstoupil křtem mezi baptisty, pětadvacetiletý usedl do lavic Komenského evangelické bohoslovecké fakulty. V letech 1973-1990 působil jako kazatel pražského sboru Bratrské jednoty baptistů Na Topolce. Po sametové revoluci, podobně jako řada z nás, vyměnil církevní službu za práci akademickou. Po kratších pobytech na baptistických seminářích v USA a ve Švýcarsku se v roce 1991 vrátil do Prahy, aby zakotvil na katedře systematické teologie Evangelické teologické fakulty University Karlovy, kde se s ním coby doyenem učitelského sboru v těchto dnech loučíme.

Svůj teologický zájem dělil kolega Macek mezi teologii kontinentální (vztahu švýcarské radikální reformace a dialektické teologie věnoval svůj habilitační spis, 1993) a teologii zámořskou (americkou procesuální teologii a filosofii se zabývají obě disertace, theologická 1985, filosofická 2014). Úctyhodnou knižní produkci tvoří jednak vlastní práce: *Nejnovější angloamerická teologie*, 2008; *H. Zwingli, K. Barth a odkaz původního reformačního radikalismu*, 2011; *Bůh ve filosofii Ch. Hartshorna*, 2016; sbírka kázání *Effatha, otevři se*, 2019), jednak překlady: W.S. Estep, *Příběh křtěnců*, 1991; J.H. Yoder, *Ježíšova politika*, 2004; M. Volf, *Odmítnout, nebo obejmout?*, 2005; Ch. Hartshorn, *Přirozená teologie pro naši dobu*, 2006; vyhledávaná příručka evangelické dogmatiky D.L. Migliore, *Víra usilující rozumět*, 2009; B.G. Epperly, *Procesuální teologie – příručka pro rozpačité*, 2016.

Jak svým baptistickým vyznáním, tak svou americkou kulturní a politickou orientací představuje Petr v našich končinách poměrně ojedinělý typ křesťana, pro kterého věřit a vyznávat neznamena pokračovat ve zděděných křesťanských tradicích, nýbrž se sám, osobně a nezastupitelně, pro Krista a jeho církev rozhodnout a jednou učiněné rozhodnutí pak po celý život prověřovat. Autodidakt, který si nikdy nic neusnadňuje, naopak. Když se čeští baptisté přiklonili k fundamentalismu, přiblížil se evangelikům; když se jeho baptistický sbor otevřel ekumeně i světu, opět se do něho vrátil. Vyhraněné theologické postoje, k nimž dospěl, jsou vzdáleny vší konfesionalistické omezenosti; vyhraněné občanské postoje, z nichž není ochoten slevit, nemají nic společného s radikalistickou neodpovědností. Na kazatelně, za katedrou, v rozhovorech i v psaných textech poctivě váží každé své slovo. Nesnadné vyjadřování slovem i písmem svědčí o prodělaném vnitřním zápase. Za poznanou pravdou si stojí, ale nikomu ji nevnučuje. V tradici křesťanského nenásilí se spoléhá pouze na sílu argumentů.

Své studenty a studentky i své kolegy a kolegyně znovu a znovu překvapuje. Theologicky mu nemusíme vždy rozumět, lidsky mu však můžeme vždy důvěřovat. Nevěcnému hašteření a osobním revnivostem, jimiž je prostředí církve a university smutně proslulé, se vyhýbá, jak jen může.

Před lety jsme na výjezdním zasedání fakulty diskutovali o věčném tématu ospravedlnění a posvěcení, jak to, že křesťané i po své obrácení dále hřeší. Augustin, Luther, Calvin, Barth, Tillich. Petr mlčky naslouchal. Když se posléze přihlásil o slovo, zpochybnil všechno to dobře promyšlené evangelické pravověří odkazem na biblický text, janovskou perikopu o ženě hříšnici. „To, co říkáte, je promyšlené, uvažované. Ale Ježíš tu omilostněnou cizoložnici propustil se slovy ‚Jdi a už nehřeš.‘ Podle toho, co jsem tu od vás teď slyšel, by jí musel říci: ‚Jdi a už nehřeš tak moc.‘“ – „Hle, pravý Izraelita, v němž není lsti.“ (Jan 1, 47b)

<https://web.etf.cuni.cz/ETFN-622.html?locale=cz&news=22137>